

Älvstädningen 2026

Informationsmaterial för
deltagande föreningar

Städa Sverige
Idrottens miljöorganisation

fortum
Powering a thriving world

Introduktion

Tack för att ni städar med oss!

Älvstädningen är ett miljösamarbete mellan Städa Sverige och energiföretaget Fortum. Syftet med Älvstädningen är att involvera lokala idrottsföreningar i miljöaktiviteter kring älvar där Fortum verkar, för att uppmärksamma nedskräpningen som sker i vår natur och runt våra vattendrag.

Idag slängs en skrämmande mängd skräp i Sveriges natur. Det är ett miljöhot som påverkar både djurlivet och miljön negativt. Mycket av skräpet som slängs i naturen, hamnar till slut i vattendrag och förs ut i havet.

Tillsammans kan vi göra en insats för renare älvar!

Älvstädningens mål:

- Öka medvetenheten om nedskräpning
- Stärka lokala idrottsföreningar
- Mer kunskap om älvarnas kraft

Start 2013

Älvstädningen genomfördes första gången under 2013. Idag har vi städlat längs älvar där Fortum har vattenkraft i över 10 år. Det är vi stolta över!

“

Älvstädningen är meningsfull, för det är här det hela börjar. Ungdomarna lägger grunden till rätt beteende. Förhoppningsvis kommer de själva inte slänga skräp i naturen.

“

Björn Ferry

OS-guldmedaljör i skidskytte och ambassadör för Älvstädningen

Om Fortum

Fortum är ett av Sveriges ledande energiföretag med fokus på produktion av el, fjärrvärme, fjärrkyla och elförsäljning. Fortum är dessutom en av de största producenterna av vattenkraft i Norden, med huvudsaklig produktion utmed Indalsälven, Ljusnan, Dalälven, Klarälven och Gullspångsälven. Fortum äger 124 vattenkraftsstationer 111 i Sverige 13 i Finland.

Städa sverige

Städa Sverige är landets största operativa miljöorganisation. Städa Sverige jobbar tillsammans med lokala föreningsungdomar för ett skräpfritt Sverige. Vi städar utmed vägar, kuster, stränder, älvar och i naturområden, stadsmiljöer och i vatten. Deltagande förening, lag och trupp får en ersättning för sin insats. Under 2025 fyllde 31 074 deltagare nästan 22 000 gula säckar med skräp från naturen. Det gav 9,87 miljoner kronor till svensk ungdomsidrott! Älvstädningen är ett av flera projekt under 2025.

Vattenkraft – flexibel och fossilfri energi

Vattenkraft är en viktig form av fossilfritt kraftslag i Sverige och Norden. Den står för cirka 40 procent av Sveriges elproduktion och bidrar till en stabil och reglerbar elförsörjning. Därmed är vattenkraften en viktig del av omställningen till ett fossilfritt energisystem.

Inför Älvstädningen

Material

Alla förening och lag får nödvändig utrustning och material hemskickat till ansvarig ledare. Paketet innehåller t-tröjor, handskar och säckar. Givetvis återanvänds utrustningen!

Samla ihop och spara allt material (som är helt) till nästa år. T-tröjorna och handskarna går jättebra att tvätta. Återanvändning vinner vi alla på!

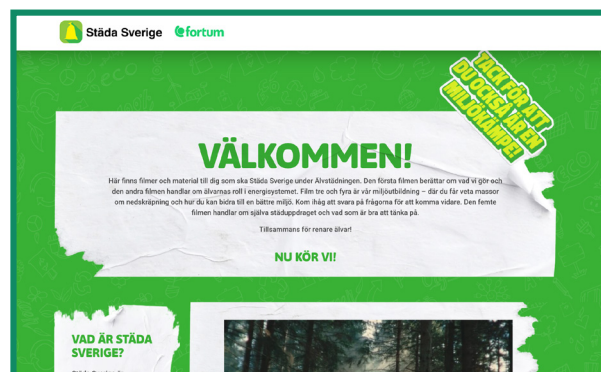
Försäkring

Föreningen gör Älvstädningen på frivillig basis och ska ha en försäkring, samma försäkring som gäller vid vanliga matcher, tävlingar och träningar på fritiden.

Miljöutbildning!

Digital utbildning för Älvstädningen

- Ska göras av alla deltagare innan städning.
- Miljöutbildningen hittas i länken: <https://stadasverigemiljoutbildning.se/alvstadningen/>

- **Tips!** Gör gärna den digitala miljöutbildningen tillsammans i samband med en träning!

Älvstädningssdagen

Förberedelse

Starta städuppdraget på förutbestämd dag och angiven tid. Klä er efter vädret, viktigt med bra och stabila skor. Samla gruppen när ni kommer till startpunkten för städningen. Dela ut material och utrustning vid samlingen. Alla som deltagare ska få tröja, handskar och säckar, dessutom ska några plockare fördelas ut. Alla som ingår i städgruppen ska bära den T-shirt som följer med i paketet.

Gå sedan igenom den här foldern samt kartan över den städsträcka som ni tilldelats så att alla vet precis vad som gäller och hur städuppdraget går till. Se till att ta med matsäck så att ni orkar under dagen.

Dela in er i grupper och bestäm områden

Dela in deltagarna i grupper om 2-3 personer som går tillsammans. Grupperna ska vara utrustade med flera säckar, så att skräpet som hittas kan sorteras redan från början.

Själva städuppdraget

Försök att systematiskt gå den sträcka/område som tilldelats. Tänk på att vända blicken då och då eftersom det är lätt att gå förbi och missa skräp. Smått som stort – allt skräp är viktigt att plocka upp!

Observera att städningen inte omfattar organiskt material, såsom kvistar eller löv. Tänk på att ta det försiktigt och inte gå för nära vattnet! Gå inte ut vid branta områden där det finns risk att ramla i vattnet. Använd plockarna vid svåra områden och nära älven.

Älvstädningssdagen – sortering av skräp!

Det är viktigt att ni sorterar skräpet på rätt sätt – så att så mycket som möjligt kan återvinnas. Därför har ni mindre säckar för olika sorters förpackningar.

Förpackningar

- Ofärgat glas
- Färgat glas
- Plast
- Papper och kartong
- Metall
- Pant

OFÄRGAT
GLASFÖRPACKNINGAR

FÄRGAT
GLASFÖRPACKNINGAR

PLASTFÖRPACKNINGAR

PAPPER-
FÖRPACKNINGAR

METALL-
FÖRPACKNINGAR

PANT

Kom ihåg – det är bara förpackningar vi sorterar i de mindre säckarna! Då hamnar allt rätt när de sedan ska återvinnas. En förpackning är till exempel en glasburk, en godispåse i plast, en konservburk i metall eller ett mjölkpaket. Alltså det du slänger när innehållet är slut. För skräp som inte är förpackning, använd de större säckarna.

Annat än förpackning

- Brännbart skräp
- Icke brännbart skräp
- Miljöfarligt avfall

När skräpet är insamlat

Notera antal säckar. Samla ihop säckarna. Sortera säckarna i högar av samma sort så att det blir tydligt vilket skräp som ligger i respektive säck. Om ni hittar skrot eller skräp som är för stort för säckarna, lägg detta i en hög bredvid de sorterade sopsäckarna enligt ovan nämnda uppdelning.

Tuschpennor ingår i materialet och skall användas för att skriv på säckarna vilket avfall som ligger i respektive säck.

Säckarna med pantförpackningar pantar ni så klart själva, för ytterligare värdefulla kronor till klubbkassan. Tar ni inte hand om de pantbara förpackningarna själva ska de placeras tillsammans med övriga sopsäckar.

TIPS!

Tips! För att göra det enklare kan ni först grovsortera skräpet i större säckar och sedan sortera det mer noggrant på uppsamlingsplatsen.

Älvstädningssdagen – att tänka på!

OBS! Tänk på säkerheten

Håll alltid ett säkert avstånd till älvkanten så att ni inte riskerar att halka eller falla i vattnet. Städningen sker på land, inte i vattnet. Det är skräpet som ligger längs älvkanterna och riskerar att hamna i älven, där det kan påverka ekosystemet negativt, som ska plockas upp.

Ledaren har ansvar för gruppen under dagen. Undvik områden där ni kan utsätta er för fara, såsom vägar och mycket branta partier. Var försiktiga om ni hittar vasst skräp eller skräp som kan vara farligt avfall, exempelvis burkar och flaskor med okänt innehåll.

Städledaren avgör om ni ska ta hand om det själva eller om kommunen ska kontaktas

Ta gärna en paus i arbetet

Samlas gärna i halvtid av städpasset för att fylla på med energi och stäm av hur långt ni kommit. Kanske behöver ni planera om för att hinna med hela er tilldelade sträcka.

Målet är att ni ska hinna med den tilldelade sträckan. Skulle ni inte hinna med, rapporterar ni det till Städa Sverige.

Avslutning

När arbetet är färdigt, samla gruppen och känn er nöjda. Ni har nu hjälpt till att skapa en bättre och finare miljö!

Återanvänd materialet

Tröjor, fräscha handskar och oanvända gula säckar samlas ihop och sparas av föreningen/laget till nästa år. Både tröjor och handskar går bra att tvätta.

Besök av Städa Sverige eller Fortum

Under Älvstädningssdagarna kommer representanter från Städa Sverige och Fortum vara på plats och besöka några av de deltagande föreningarna.

Är ni nyfikna på var vi kommer att vara? Hör av er till Katarina Ridderberg på:

katarina.ridderberg@stadasverige.se

Vi bjuder på god stämning och extra städhjälp! Fotografering av Älvstädningen kommer att ske från Städa Sverige och Fortums håll.

Lokalmedia kan titta förbi

Under dagen kan det komma besök från lokalmedia som är nyfikna på ert arbete. Berätta gärna om ert uppdrag, om vad ni har hittat, om betydelsen av städningen för naturen och vad ni ska göra för pengarna. Om ni får frågor som ni inte kan svara på, hänvisa till Städa Sverige och be dem kontakta oss.

Efter er genomförda städaktivitet ska den rapporteras in på Städa Sveriges hemsida.

OBS! Gör rapporten på en gång

Fyll i rapporten så snart som möjligt men senast **tre dagar** efter utförd städning. På så sätt kan Städa Sverige snabbt få ett resultat och ni får ersättningen utbetald.

Rapportering:

Länk till skräppapporten:

www.stadasverige.se/rapportkort-kommun-kust-natur-vatten/

Fyll i och skicka in.

Alternativt gå in på www.stadasverige.se och klicka på "För föreningar", där finns Rapportkort.

Foto & filmer

Har ni tagit fina bilder eller videos från er insats, som vi får använda för att berätta om ert uppdrag efteråt, vill vi gärna att ni skickar dem till Städa Sverige.

Använd gärna WeTransfer (gratis filöverföringstjänst) för bästa resultat. Alternativt maila med bilagor till:
katarina.ridderberg@stadasverige.se

Miss inte fototävlingen Fortums Älvkampar där vinnaren får dubbel ersättning för sitt städuppdrag (läs mer på sista sidan).

Fototävling

Tävlingen “Fortums Älvkämpar” ger dubbel ersättning för städuppdraget

Alla deltagare i årets Älvstädning har chansen att få utmärkelsen **Fortums Älvkämpar** och få dubbel ersättning för sitt städuppdrag. Tävla genom att fånga det oväntade skräpet, den vackra miljön eller ett starkt ögonblick under Älvstädningen på bild eller film och dela på Instagram. Fortum och Städa Sverige röstar fram en vinnande idrottsförening som prisas med dubbel ersättning för sitt städuppdrag.

Tävlingen är öppen **29–2 september** för alla deltagande idrottsföreningar.

Så här går det till:

1. **Fånga ögonblicket:** Uppdraget är att på valfritt sätt fånga eller porträttera ert starkaste ögonblick under årets Älvstädning.
2. **Publicera på Instagram:** Lägg upp bilden eller filmen på Instagram, inlägget kan antingen publiceras på din egen Instagram eller på idrottsföreningens Instagram. Kontot behöver ha en öppen profil för att kunna delta i tävlingen.
3. **Hashtagga:** Hashtagga bilderna eller filmerna med **#Älvstädningen** och tagga **@stada_sverige** och **@fortumsverige** i inlägget. Oavsett om bidraget publiceras från en individuell Instagramprofil eller från idrottsföreningens konto, tilldelas priset till hela det vinnande laget.
4. **Vinnaren utses:** Ett vinnande bidrag kommer att utses och föreningen belönas med dubbel ersättning för sitt städuppdrag. Priset delas ut i samband med den ordinarie utbetalningen för insatsen i Älvstädningen, där den ursprungliga ersättningen för städuppdraget dubblas.